

Dato	10.08.2016
Sagsbehandler	Kirsten Pedersen
Telefon direkte	76 16 13 53
E-mail	kip7@esbjergkommune.dk

Evaluering af projekt Tjæreborg – vejen til 50 % genanvendelse – område GRØN

Esbjerg Kommune har i affaldsplanen 2014-2018 besluttet, at vi den nuværende planperiode skal undersøge muligheder for sortering af organisk affald ved private husstande. Esbjerg Kommune har valgt Tjæreborg som klima- og bæredygtigheds by, hvor man gerne vil afprøve ny teknologi i 1:1.

Evaluering af projekt Tjæreborg – vejen til 50 % genanvendelse sker med baggrund i projektstyringshåndbogen for Esbjerg Kommune og tager udgangspunkt i fastsatte formål, mål og succeskriterier for projektet.

Evalueringen bygger på data fra proces, effekt, aktivitet og tidsforbrug, som skitseret i notat af 04.02.2016 *Forslag til indhold i en evaluering af Projekt Tjæreborg – Vejen til 50 % genanvendelse*. I begge er tilføjet et nudge om gadekonkurrence. Evaluering af projektet som helhed gennemføres samlet. Dette notat handler derfor kun om de parametre, som er helt specielle for arbejdet i område GRØN med nudging.

For at bevare systematikken er der blot "fyldt ind for område GRØN" hvor det er relevant. Se tekst med grøn skrift. Beskrivelse af aktiviteterne er uddybet i notatet Nudging i område GRØN af 10.08.2016.

Procesevaluering

Evaluering omkring brugernes tilfredshed *med processen* via spørgeskemaundersøgelser, hvor der f.eks. spørges, om borgerne hurtigt kommer godt i gang med ud-sortering af BIOaffald og hvad der evt. skulle ændres i forsøget, også ift. information. Endvidere via fokusgruppeinterviews og via borgernes umiddelbare reaktioner på de mange borgerrettede aktiviteter, der kendetegner projektet.

Procesevaluering ved intern evaluering /selvevaluering undervejs og til slut.

Målepunkter

For Borgere

- Workshop med borgerne
- Fyraftensmøder med borgerne i de fire områder
- Evt. aften med Selina Juul
- Fremvisning af tokammer-skraldebil
- Spørgeskemaundersøgelser mht. borgerens oplevelser af proces, herunder information

Telefon	76 16 16 16
Telefax	76 16 16 17
affald@esbjergkommune.dk	
www.esbjergkommune.dk	

- Julemesse i Tjæreborg
- Fokusgruppeinterviews

Specielt for borgere i område GRØN

- **Besøg på EAH og Energnist (kun område Grøn)**
Der var god respons på dagen fra de fremmødte i forhold til besøget om "fra jord til bord". Her blev stort og småt vendt; dog vurderes det, at dem, der mødte frem er de mennesker, der i forvejen vil støtte op om sortering. Her ved kan nudget muligvis ikke have haft den store effekt på resultatet af genanvendelsesprocenten, men alligevel bidraget til at det har været en god proces for borgerne. Mange (2 ud af 3) har netop tilkendegivet i spørgeskemaundersøgelsen, at det betyder noget at vide, at deres BIOaffald går til forbedring af miljøet som jordforbedringsmiddel.
- **Rundgang (kun område GRØN)**
Rundgang fungerede ikke særlig godt. Der var kun en håndfuld mennesker, der ved et flag i forhaven havde tilkendegivet, at de ønskede tale med os! Den første spørgeskemaundersøgelse, som blev afrapporteret til borgerne i nyhedsbrevet i februar 2016 viser, at kun 2 % i område GRØN stadig er i tvivl om, hvad der skal udsorteres, herunder BIOaffald. Der er måske derfor ikke så meget at spørge om! Det vurderes dog stadig, at det er et plus for borgerne, at vi er i nærområdet og at flere målgrupper dermed kan nås.
- **Gadekonkurrence (kun område GRØN)**
Gadekonkurrencen, som er et klassisk nudge, kom desværre slet ikke ud over rampen. Skønt husstandsomtelt brev med beskrivelse af konkurrencen som det første afsnit, havde **ingen** i vindergaden SET og LÆST om konkurrencen, som da også kun afslørede en lille (sikkert tilfældig) stigning i genanvendelsesprocenten i område GRØN, og som svarer til et absolut tal på ca. 100 gram på ugebasis pr. husstand.

Andre interessenter

- Dialog/møder med andre kommuner
- Dialog med andre interessenter

Selvevaluering

- Selvevaluering i projektgruppen for område GRØN, (vlo og kip7)
Vi har overvejet mange nudgetiltag; vi lagde stærkt ud, men ca. halvdelen er droppet. Vi har udvalgt nogle, og mener at have fundet været et passende leje mht. antallet for ikke at kræve alt for meget af borgerne i Tjæreborg.

Der skulle fra start have været mere viden i gruppen for at gennemføre et nudgetiltag ift. BASE. Der kræves mange færdigheder, som vi ikke er i besiddelse af. Specielt erkender vi ift. formidling af gadekonkurrencen, at det ikke har været godt nok, idet 65% i hele område GRØN iflg. den anden spørgeskemaundersøgelse ikke havde vidst, at der var en gadekonkurrence. Vi tænker, der skal lægges rigtig mange ressourcer ift. et nudge og indhentes professionelle kræfter.

Besøget på EAH var ok for dem der var mødt frem; vi havde en god dialog med dem. Det var dog entusiasterne, der mødte op og dem behøver vi nok ikke nudge – de sorterer i forvejen.

Anbefalinger :

En anden gang vil det være bedst at have professionel hjælp i baghånden ift. at støtte op om nudge og kommunikation.

Det er dog også svært at arrangere et nudge/projekt, hvor folk kan rykke sig. De fleste gør det flot, også understøttet af, at allerede i første spørgeskemaundersøgelse er kun 2 % stadig i tvivl om sortering og gør en indsats. Området har måske fundet sit leje. Måske synes folk, det er for meget, at nu er det kommunen, som kræver af dem igen.

Udvikling af nudges i GRØN har været lærerigt for os, men der har ikke været den store interesse fra borgerne. Der er nogle (få) som er passionerede, men det har projektet nok ikke ændret på.

Måling af effekt

Effekten af projektet skal bestemmes i forhold til de tre betydende parametre: Service Økonomi og Miljø.

Effektmålingerne består af en samling af målinger foretaget i forbindelse med projektets forberedelse og start f.eks. Baseline ift. GA% og potentialer, og i løbet af projektperioden, f.eks. vejninger til fastlæggelse af GA% løbende. Desuden to spørgeskemaundersøgelser, hvori bl.a. borgerens oplevelse af Service forstået som tilfredshed ift. materiel og tømningens frekvens beregnes.

Effektmålinger omkring bl.a. økonomien i de forskellige løsningsmuligheder hvad angår afsætning af BIOaffaldet og RESTaffaldet foretages kun ved slutningen af projektperioden.

Målepunkter

Vi har levet op til succeskriteriet. Vi har gennemført de nudges, vi har planlagt.

Effektmålinger Service

- Spørgeskemaundersøgelser- grad af borgernes tilfredshed ift. poser/materiel/tømningens frekvens mv.
- Bestemmelse af BIOgaspotentialer til brug ved beregninger (relevant i den forstand at 2 af 3 borgere mener Miljø er en vigtig viden for deres indsats).
Borgerne har været glade for område GRØNs løsning. Men der har været lidt flere i 2. end 1. spørgeskemaundersøgelse, der synes, den udendørs beholder fungerer godt. Af de borgere, der bor i område GRØN vil 92 % gerne fortsætte med sortering af BIOaffald, ifølge anden spørgeskemaundersøgelse.
Her mener desuden 43 %, at de kan nøjes med en 14-dags tømning.

Effektmålinger Økonomi

- Økonomiske beregninger af de tre undersøgte løsninger for afsætning af affaldet: Billund Vand, KomTek, HAVEaffald, alle med RESTaffald til Energnist. Der foretages beregninger ift. både projekt- og samfundsøkonomi. I beregningerne medtages indkøb af krævede poser og materiel.

- Område GRØNs affaldsløsning er dyrere end "normalt". Fordi HAVEaffaldet er dyrere at afhænde end almindeligt HAVEaffald; For økonomiske sammenligninger med de andre områder henvises til den samlede evaluering af projektet.

Effektmålinger Miljø

- Econetanalyse feb. 2015 og nov. 2015
- Vejninger ugentlig/hver 14. dag BIO- og RESTaffald
- Bestemmelse af fyldningsgrader (FG)
- Vejninger af MGP og Papir/pap jævnlige og bestemmelse GA%
- Bestemmelse af BIO-gaspotentialer til brug ved beregninger

Det kan være nødvendigt at se på andre effekter af positiv eller negativ karakter, der kan være opstået undervejs. Evt. inddragelse interessenter i evaluering.

Aktivitets- og ressourcemåling

Aktivitetsmålinger afspejler aktivitetens omfang og udbredelse. Det drejer sig om

- Hvor mange borgere og kommunale institutioner i Tjæreborg, der er omfattet af projektet
- Hvor mange andre kommuner vi er i dialog med.

Ressourcemålingen går på, om de lagte ressourcer og timer står i forhold til det, der er opnået.

Vores oplevelse er, at vi er blevet bedre til at konstruere nudges, således vi kan måle på dem. Så nu er vi sikre på, at vores nudges ikke har haft den store virkning!

Andre evt. spørgsmål herefter

Lever resultatet op til målsætningen? **Ja.**

Holder projektets forudsætninger? Ja

Kan vi her se en løsning for Esbjerg Kommune, dvs.

Skal resultatet af projektet umiddelbart anvendes i forbindelse med næste udbud i 2017? **Resultaterne skal bruges i overvejelserne.**

Eller alternativt droppes, eller nye tiltag undersøges?

Hvordan skal implementeringen foregå?

Hvilke økonomiske konsekvenser vil der være ved overgang til drift?

Og senere

På mødet ved overgangen til drift

Er projektet veldokumenteret og klar?

Er de primære interessenter klar til at modtage projektet?

Er kommunikationsstrategien klar og tydelig?

Er primære risici ved idriftsættelse identificeret?